

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Marea Cameră)

3 octombrie 2013 *

„Recurs — Regulamentul (CE) nr. 1007/2009 — Comerț cu produse derivate din focă — Restricții privind importul și comercializarea produselor menționate — Acțiune în anulare — Admisibilitate — Dreptul la acțiune al persoanelor fizice sau juridice — Articolul 263 al patrulea paragraf TFUE — Noțiunea «acte normative» — Acte legislative — Dreptul fundamental la protecție jurisdicțională efectivă”

În cauza C-583/11 P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, introdus la 21 noiembrie 2011,

Inuit Tapiriit Kanatami, cu sediul în Ottawa (Canada),

Nattivak Hunters and Trappers Association, cu sediul în Qikiqtarjuaq (Canada),

Pangnirtung Hunters' and Trappers' Association, cu sediul în Pangnirtung (Canada),

Jaypootie Moesesie, cu domiciliul în Qikiqtarjuaq,

Allen Kooneeliusie, cu domiciliul în Qikiqtarjuaq,

Toomasie Newkingnak, cu domiciliul în Qikiqtarjuaq,

David Kuptana, cu domiciliul în Ulukhaktok (Canada),

Karliin Aariak, cu domiciliul în Iqaluit (Canada),

Canadian Seal Marketing Group, cu sediul în Québec (Canada),

Ta Ma Su Seal Products Inc., cu sediul în Cap-aux-Meules (Canada),

Fur Institute of Canada, cu sediul în Ottawa,

NuTan Furs Inc., cu sediul în Catalina (Canada),

GC Rieber Skinn AS, cu sediul în Bergen (Norvegia),

Inuit Circumpolar Council Greenland (ICC-Greenland), cu sediul în Nuuk, Groenlanda (Danemarca),

Johannes Egede, cu domiciliul în Nuuk,

* Limba de procedură: engleza.

Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK), cu sediul în Nuuk,

reprezenți de J. Bouckaert, de H. Viaene și de D. Gillet, avocați,

recurenți,

celelalte părți în proces fiind:

Parlamentul European, reprezentat de I. Anagnostopoulou, de D. Gauci și de L. Visaggio, în calitate de agenți,

Consiliul Uniunii Europene, reprezentat de M. Moore și de K. Michoel, în calitate de agenți,

pârâte în primă instanță,

Comisia Europeană, reprezentată de P. Oliver, de E. White și de K. Mifsud-Bonnici, în calitate de agenți,

Regatul Țărilor de Jos,

interveniente în primă instanță,

CURTEA (Marea Cameră),

compusă din domnul K. Lenaerts, vicepreședinte, îndeplinind funcția de președinte, domnul A. Tizzano, doamna R. Silva de Lapuerta, domnii T. von Danwitz (raportor) și A. Rosas și doamna M. Berger, președinți de cameră, domnii U. Lohmus, E. Levits, A. Ó Caoimh, A. Arabadjiev, J.-J. Kasel, M. Safjan și D. Šváby, doamna A. Prechal și domnul C. Vajda, judecători,

avocat general: doamna J. Kokott,

grefier: domnul V. Tourrès, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 20 noiembrie 2012,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 17 ianuarie 2013,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Prin recursul formulat, Inuit Tapiriit Kanatami, Nattivak Hunters and Trappers Association, Pangnirtung Hunters' and Trappers' Association, domnii Moesesie, Kooneeliusie, Newkingnak și Kuptana, doamna Aariak, Canadian Seal Marketing Group, Ta Ma Su Seal Products Inc., Fur Institute of Canada, NuTan Furs Inc., GC Rieber Skinn AS, Inuit Circumpolar Council Greenland (ICC-Greenland), domnul Egede și Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK) solicită anularea Ordonanței Tribunalului Uniunii Europene din 6 septembrie 2011 (T-18/10, Rep., p. II-5599, denumită în continuare „ordonanța atacată”), prin care acesta a respins ca inadmisibilă acțiunea introdusă de recurenți și de domnul Agathos, prin care se solicita anularea Regulamentului (CE) nr. 1007/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 privind comerțul cu produse derivate din focă (JO L 286, p. 36, denumit în continuare „regulamentul în litigiu”).

Cadrul juridic

Regulamentul în litigiu

- 2 Conform articolului 1 din regulamentul în litigiu, acesta stabilește „norme armonizate privind introducerea pe piață de produse derivate din focă”.
- 3 În temeiul articolului 2 punctul 4 din regulamentul în litigiu, termenul „inuit” desemnează „un membru indigen din teritoriul inuit, și anume regiunile arctice și subarctice în care, în prezent sau în mod tradițional, inuiții au drepturi și interese aborigene, recunoscut de inuiți ca făcând parte din populația acestora, care include următoarele grupuri: inupiat, yupik (Alaska), inuit, inuvialuit (Canada), kalaallit (Groenlanda) și yupik (Rusia)”.
- 4 În ceea ce privește condițiile de introducere pe piață a produselor derivate din focă, articolul 3 din acest regulament prevede:

„(1) Introducerea pe piață a produselor derivate din focă este permisă numai dacă produsele în cauză sunt obținute în urma unor vânători de foci desfășurate în mod tradițional de comunitățile inuite și de alte comunități indigene și contribuie la subzistența acestora. Aceste condiții se aplică în momentul sau la locul în care sunt importate produsele.

(2) Prin derogare de la alineatul (1):

- (a) importul de produse derivate din focă este permis și în situația în care are un caracter ocazional și constă exclusiv în bunuri destinate uzului personal al călătorilor și al familiilor acestora. Natura și cantitatea acestor bunuri nu trebuie să indice faptul că acestea sunt importate în scop comercial;
- (b) introducerea pe piață a produselor din focă este permisă și în cazul în care produsele din focă se obțin din subproduse rezultate dintr-o vânătoare reglementată prin legislația națională și având ca scop unic gestionarea durabilă a resurselor marine. În acest caz, introducerea pe piață este permisă numai dacă are caracter nonprofit. Natura și cantitatea acestor produse din focă nu trebuie să indice faptul că acestea sunt introduse pe piață în scop comercial.

Aplicarea prezentului alineat nu poate să împiedice realizarea obiectivului prezentului regulament.

(3) În conformitate cu procedura de gestionare menționată la articolul 5 alineatul (2), Comisia emite note tehnice orientative care să conțină o listă orientativă a codurilor din Nomenclatura combinată la care s-ar putea încadra produsele derivate din focă vizate de prezentul articol.

(4) Fără a aduce atingere alineatului (3), măsurile pentru punerea în aplicare a prezentului articol, destinate să modifice elemente neesențiale ale prezentului regulament, prin completarea acestuia, se adoptă în conformitate cu procedura de reglementare cu control menționată la articolul 5 alineatul (3).”

Regulamentul (UE) nr. 737/2010

- 5 În temeiul articolului 3 alineatul (4) din regulamentul în litigiu, Comisia a adoptat Regulamentul (UE) nr. 737/2010 din 10 august 2010 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului nr. 1007/2009 (JO L 216, p. 1).
- 6 Conform articolului 1, acest regulament „stabilește normele de introducere pe piață a produselor derivate din focă în conformitate cu articolul 3 din Regulamentul (CE) nr. 1007/2009”.

Procedura în fața Tribunalului și ordonanța atacată

- 7 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 11 ianuarie 2010, recurenții și domnul Agathos au introdus o acțiune având ca obiect anularea regulamentului în litigiu.
- 8 Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene au ridicat excepții de inadmisibilitate, în temeiul articolului 114 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului. Cererile prin care Regatul Țărilor de Jos și Comisia au solicitat să intervină în fața Tribunalului în susținerea concluziilor Parlamentului European și ale Consiliului au fost admise.
- 9 Tribunalul a admis această excepție considerând că recurenții și domnul Agathos nu îndeplinesc condițiile de admisibilitate în sensul articolului 263 al patrulea paragraf TFUE.
- 10 Mai întâi, Tribunalul a considerat că, chiar dacă regulamentul în litigiu a fost adoptat în temeiul Tratatului CE, condițiile de admisibilitate a acțiunii, formulată după intrarea în vigoare a Tratatului FUE, trebuie să fie examinate în temeiul articolului 263 TFUE.
- 11 În continuare, Tribunalul a examinat admisibilitatea acțiunii aflate pe rolul său. În acest cadru, Tribunalul a analizat, într-o primă etapă, noțiunea „act normativ” în sensul articolului 263 al patrulea paragraf TFUE. În această privință, Tribunalul a recurs la o interpretare literală, istorică și teleologică a acestei dispoziții și a constatat, la punctele 41-51 din ordonanța atacată, următoarele:

„41 În primul rând și pentru a aminti, articolul 230 al patrulea paragraf CE permitea persoanelor fizice sau juridice să formuleze o acțiune împotriva deciziilor ca acte cu aplicabilitate individuală, precum și împotriva actelor cu aplicabilitate generală, precum un regulament care privește [direct] această persoană și [o afectează] în considerarea anumitor calități care îi sunt specifice sau a unei situații de fapt care o caracterizează în raport cu orice altă persoană și, ca urmare a acestui fapt, o individualizează într-un mod analog celui în care ar fi individualizat destinatarul actului (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 15 iulie 1963, Plaumann/Comisia, 25/62, Rec., p. 197, 223, și Hotărârea Curții din 25 iulie 2002, Unión de Pequeños Agricultores/Consiliul, C-50/00 P, Rec., p. I-6677, punctul 36).

42 Articolul 263 al patrulea paragraf TFUE, chiar dacă omite termenul «decizie», reia aceste două posibilități adăugându-i o a treia. Acesta permite introducerea unei acțiuni împotriva actelor individuale, împotriva actelor cu aplicabilitate generală care privesc o persoană fizică sau juridică direct și individual, precum și împotriva actelor normative care o privesc direct și care nu presupun măsuri de executare. Din sensul comun al termenului «normativ» rezultă că actele vizate de această a treia posibilitate sunt de asemenea de aplicabilitate generală.

43 În acest context, se impune constatarea faptului că această posibilitate nu vizează toate actele cu aplicabilitate generală, ci o categorie mai restrânsă a acestora, respectiv actele normative.

44 Astfel, articolul 263 primul paragraf TFUE prevede mai multe categorii de acte ale Uniunii care pot face obiectul unui control de legalitate, și anume, pe de o parte, actele legislative și, pe de altă parte, celelalte acte cu forță juridică obligatorie, menite să producă efecte juridice față de terți, acestea putând fi acte individuale sau cu aplicabilitate generală.

45 Trebuie să se deducă, așadar, că articolul 263 al patrulea paragraf TFUE coroborat cu primul paragraf al aceluiași articol prevede că o persoană fizică sau juridică poate formula o acțiune împotriva actelor al căror destinatar este, precum și, pe de o parte, împotriva actelor cu aplicabilitate generală, legislative sau normative care o privesc direct și individual și, pe de altă parte, împotriva unor acte cu aplicabilitate generală, respectiv actele normative care o privesc direct și care nu presupun măsuri de executare.

46 Pe de altă parte, o astfel de interpretare a termenului «normativ» și a termenului echivalent în diferitele versiuni lingvistice ale Tratatului FUE, în opoziție cu termenul «legislativ», rezultă de asemenea din multe alte dispoziții ale Tratatului FUE, în special din articolul 114 TFUE, care se raportează la apropierea «actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale statelor membre».

47 În această privință, trebuie respins argumentul [recurenților și al domnului Agathos] potrivit căruia diferența dintre actele legislative și normative, astfel cum a fost propusă de Parlamentul European și de Consiliu și cum a fost reținută la punctele 42-45 de mai sus, ar consta în adăugarea calificativului «legislative» după termenul «actele» care se referă la primele două posibilități menționate la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE. Astfel, după cum rezultă din concluzia de la punctul 45 de mai sus, termenul «actele», care se referă la aceste prime două posibilități, vizează, pe lângă actele al căror destinatar este persoana fizică sau juridică, toate actele, legislative sau normative, care o privesc direct și individual. În particular, actele legislative și actele normative care presupun măsuri de executare intră în domeniul de aplicare al acestei din urmă posibilități.

48 În plus, trebuie precizat că, spre deosebire de cele susținute de [recurenți și de domnul Agathos], din modul de redactare a acestei părți de frază de la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE rezultă că obiectivul statelor membre nu era să limiteze aplicabilitatea acestei dispoziții doar la actele delegate în sensul articolului 290 TFUE, ci, mai general, la actele normative.

49 În al doilea rând, interpretarea articolului 263 al patrulea paragraf TFUE reținută la punctele 42-45 de mai sus este confirmată prin geneza procesului care a condus la adoptarea acestei dispoziții, care fusese inițial propusă ca articolul III-365 [alineatul (4)] din Proiectul Tratatului de instituire a unei Constituții pentru Europa. Astfel, rezultă în special din Raportul Prezidiului Convenției (Secretariatul Convenției Europene, CONV 734/03) din 12 mai 2003 că, în pofida propunerii de modificare avute în vedere a articolului 230 al patrulea paragraf CE, care menționează «actele cu aplicabilitate generală», Prezidiul a reținut o altă opțiune, cea care menționează «actele normative». Astfel cum rezultă din raportul citat mai sus, această formulare permitea «stabilirea unei distincții între actele legislative și actele normative, reținând o abordare restrictivă în ceea ce privește acțiunile particularilor formulate împotriva actelor legislative (pentru care condiția ca ele să îi „prive[a]sc[ă] direct și individual” rămâne aplicabilă)».

50 În al treilea rând, din cauză că s-a făcut alegerea de a se relua o astfel de formulare la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE, trebuie apreciat că finalitatea acestei dispoziții este de a permite unor persoane fizice și juridice să formuleze o acțiune împotriva actelor cu aplicabilitate generală care nu sunt acte legislative, care o privesc direct și care nu presupun măsuri de executare, evitându-se astfel cazurile în care o asemenea persoană ar trebui să încalce dreptul pentru a avea acces la o instanță (a se vedea Raportul Prezidiului Convenției, citat mai sus). Astfel cum rezultă din analiza de la punctele precedente, textul articolului 263 al patrulea paragraf TFUE nu permite formularea unei acțiuni împotriva tuturor actelor care îndeplinesc criteriile de afectare directă și de lipsă a măsurilor de executare și nici împotriva tuturor actelor cu aplicabilitate generală care îndeplinesc aceste criterii, ci doar împotriva unei categorii specifice a acestora din urmă, respectiv actele normative. În consecință, condițiile de admisibilitate a unei acțiuni în anulare împotriva unui act legislativ rămân mai restrictive decât în cazul unei acțiuni formulate împotriva unui act normativ.

51 Această concluzie nu poate fi repusă în discuție de argumentația [recurenților și a domnului Agathos] privind dreptul la o protecție jurisdicțională efectivă, în special prin raportare la articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (JO 2007, C 303, p. 1 [denumită în continuare «Carta»]). Astfel, potrivit unei jurisprudențe constante, instanța Uniunii nu poate interpreta condițiile potrivit cărora un particular poate formula o acțiune împotriva unui regulament într-un mod care conduce la înlăturarea acestor condiții expres prevăzute de tratat, nici chiar în lumina principiului unei protecții jurisdicționale efective, fără a-și depăși competențele (a se vedea în acest sens Hotărârea

Curții din 1 aprilie 2004, Comisia/Jégo-Quéré, C-263/02 P, Rec., p. I-3425, punctul 36, și Ordonanța Tribunalului din 9 ianuarie 2007, Lootus Teine Osaühing/Consiliul, T-127/05, nepublicată în Repertoriu, punctul 50).”

- 12 Tribunalul a concluzionat, la punctul 56 din ordonanța atacată, că „noțiunea «act normativ» în sensul articolului 263 al patrulea paragraf TFUE trebuie înțeleasă ca vizând orice act cu aplicabilitate generală, cu excepția actelor legislative”. În consecință, un act legislativ ar putea face obiectul unei acțiuni în anulare formulate de o persoană fizică sau juridică numai dacă o privește direct și individual.
- 13 Într-o a doua etapă, Tribunalul a examinat, la punctele 57-67, aspectul dacă regulamentul în litigiu trebuie să fie calificat drept act legislativ sau drept act normativ. În această privință, Tribunalul a statuat, la punctul 61 din ordonanța atacată, că procedura definită la articolul 294 TFUE, denumită „procedura legislativă ordinară”, o reia, în esență, pe cea definită la articolul 251 CE. Tribunalul a dedus din aceasta, la punctul menționat, că regulamentul în litigiu, care a fost adoptat potrivit procedurii prevăzute de acest din urmă articol, trebuie, în cadrul categoriilor de acte juridice prevăzute de Tratatul FUE, să fie calificat drept act legislativ. La punctul 65 din ordonanța atacată, Tribunalul a constatat că, în speță, criteriul pertinent pentru a califica un act drept act legislativ sau drept act normativ este procedura care a condus la adoptarea sa.
- 14 Având în vedere interpretarea noțiunii „acte normative” în sensul articolului 263 al patrulea paragraf TFUE, reținută la punctele 41-56 din ordonanța atacată, și concluzia că regulamentul în litigiu nu este un act normativ în sensul acestui articol, Tribunalul a conchis că acțiunea nu poate fi declarată admisibilă în temeiul celei de a treia ipoteze a articolului 263 al patrulea paragraf TFUE. În aceste condiții, nu ar fi necesar să se stabilească dacă acest regulament presupune măsuri de executare.
- 15 Într-o a treia etapă, Tribunalul a examinat, la punctele 68-87 din ordonanța atacată, aspectul dacă recurenții și domnul Agathos sunt direct afectați de regulamentul în litigiu.
- 16 În această privință, Tribunalul a amintit, la punctul 71 din ordonanța atacată, că, pentru ca un particular să fie direct afectat de un act, trebuie ca actul Uniunii atacat să producă în mod direct efecte asupra situației juridice a acestui particular și să nu se lase nicio putere de apreciere destinatarilor acestui act care sunt însărcinați cu punerea sa în aplicare, această punere în aplicare având un caracter pur automat și decurgând doar din reglementarea Uniunii, fără aplicarea altor norme intermediare.
- 17 În ceea ce privește regulamentul în litigiu, Tribunalul a considerat, la punctul 75 din ordonanța atacată, făcând referire la Ordonanța Tribunalului din 11 iulie 2005, Bonino și alții/Parlamentul European și Consiliul (T-40/04, Rec., p. II-2685, punctul 56), că, având în vedere cuprinsul articolului 3 alineatul (1) din regulamentul în litigiu, acesta produce efecte directe doar asupra situației juridice a acelor reclamanți care sunt activi în introducerea pe piața Uniunii a produselor derivate din focă. Acest regulament nu interzicea vânătoria de foci, care, în plus, se desfășoară în afara Uniunii, și nici utilizarea sau consumul produselor derivate din focă ce nu fac obiectul unei comercializări. Deși nu se poate exclude posibilitatea ca interdicția generală de introducere pe piață prevăzută de regulamentul în litigiu să poată avea repercusiuni asupra activității persoanelor care intervin în amonte sau în aval de această introducere pe piață, astfel de repercusiuni nu ar putea fi considerate ca decurgând direct din regulament. În plus, eventualele consecințe economice ale acestei interdicții ar privi numai situația de fapt a reclamanților, iar nu situația lor juridică.
- 18 După ce a amintit, la punctul 76 din ordonanța atacată, modul de redactare a articolului 3 alineatul (4) și a articolului 5 alineatul (3) din regulamentul în litigiu, precum și considerentul (17) al acestuia, Tribunalul a constatat, la punctul 77 din ordonanța atacată, că, în pofida interzicerii introducerii pe piață a produselor derivate din focă pentru care se stabilește că nu sunt obținute în urma unor vânători de foci desfășurate în mod tradițional de comunitățile inuite și de alte comunități indigene și nu contribuie la subzistența acestora, condițiile de introducere pe piață a produselor nu sunt definite.

- 19 În această privință, Tribunalul a considerat, la punctele 78-80 din ordonanța atacată, că regulamentul în litigiu nu preciza în special ce trebuia să se înțeleagă prin „alte comunități indigene” și nu oferea explicații cu privire la vânătorile de foci desfășurate în mod tradițional și care contribuie la subzistența acestor comunități și nici despre cum era stabilită originea inuită sau cea din alte comunități indigene. Astfel, în ceea ce privește produsele care pot fi supuse regimului de excepție, autoritățile naționale nu ar putea să aplice regulamentul în litigiu fără măsuri de executare stabilite printr-un regulament de punere în aplicare prin care să fie definite condițiile în care introducerea pe piață a acestor produse este autorizată. Situația recurenților și a domnului Agathos, întrucât intră în domeniul de aplicare al excepției în cauză, nu ar putea, așadar, să fie apreciată decât pe baza măsurilor referitoare la punerea în aplicare a regulamentului în litigiu. În aceste condiții, regulamentul în litigiu ar afecta doar situația juridică a reclamanților care sunt activi în introducerea pe piața Uniunii a produselor derivate din focă și care sunt vizați de interdicția generală de introducere pe piață a acestor produse.
- 20 În schimb, situația ar fi diferită în cazul reclamanților a căror activitate nu constă în introducerea pe piață a acestor produse și/sau a celor care fac obiectul excepției prevăzute de regulamentul în litigiu, întrucât, în principiu, ar fi permisă în continuare introducerea pe piața Uniunii a produselor derivate din focă obținute în urma unor vânători de foci desfășurate în mod tradițional de comunitățile inuite și de alte comunități indigene și care contribuie la subzistența acestora. Mai precis, vânătorii și trapeurii de foci de origine inuită, precum și organizațiile ce reprezintă interesele reclamanților nu pot fi considerați activi în introducerea pe piață a produselor derivate din focă.
- 21 Astfel, Tribunalul a considerat, la punctele 81-87 din ordonanța atacată, că regulamentul în litigiu îi privește direct numai pe patru dintre reclamanți, și anume pe cei care sunt activi în domeniul transformării și/sau al comercializării produselor derivate din focă provenite de la vânători și de la trapeuri care sunt sau nu sunt inuiți. În ceea ce o privește pe doamna Aariak, Tribunalul a constatat, la punctul 82 din ordonanța atacată, că nu se poate considera că regulamentul atacat o privește direct. Deși aceasta este activă în domeniul transformării produselor derivate din focă, respectiv crearea și vânzarea de îmbrăcăminte confecționată din piei de focă, din cererea introductivă și din observațiile domnului Agathos cu privire la excepțiile de inadmisibilitate ar reieși că ea aparține de asemenea comunității inuite și nu susține în niciun fel că ar fi activă în introducerea pe piață a altor produse decât cele care fac obiectul excepției în cauză.
- 22 În măsura în care situația unui particular trebuie să fie afectată atât direct, cât și individual pentru a putea fi îndeplinite condițiile de admisibilitate a acțiunii prevăzute la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE, Tribunalul a examinat, la punctele 88-93 din ordonanța atacată, dacă cei patru reclamanți pe care i-a considerat direct afectați de regulamentul în litigiu puteau fi de asemenea priviți ca fiind afectați individual de acesta din urmă. În această privință, Tribunalul a statuat, făcând referire la punctul 41 din această ordonanță, că regulamentul în litigiu se aplică unor situații determinate în mod obiectiv și produce efecte juridice în privința unor categorii de persoane avute în vedere în mod general și abstract. Interdicția generală de introducere pe piață a produselor derivate din focă, cu excepția celor care sunt obținute în urma unor vânători de foci desfășurate în mod tradițional de comunitățile inuite și de alte comunități indigene și care contribuie la subzistența acestora, ar fi formulată într-un mod general și ar fi susceptibilă să se aplice nediferențiat oricărui operator economic care intră în domeniul de aplicare al acestui regulament.
- 23 Dacă cei patru reclamanți în cauză sunt activi în introducerea pe piață a produselor derivate din focă obținute de la vânători și de la trapeuri care sunt sau nu sunt inuiți, regulamentul în litigiu i-ar privi, ca atare, ca pe orice alt operator economic care introduce pe piață produse derivate din focă. Chiar presupunând că acești reclamanți ar face obiectul atât al interdicției generale, cât și al excepției privind produsele de origine inuită, acest lucru nu ar fi suficient pentru a-i individualiza într-un mod analog celui în care ar fi individualizat destinatarul unei decizii.
- 24 În aceste condiții, Tribunalul a declarat inadmisibilă acțiunea în anulare.

Concluziile părților

25 Recurenții solicită Curții:

- anularea ordonanței atacate;
- declararea admisibilității cererii de anulare în cazul în care Curtea consideră că sunt întrunite toate elementele necesare pentru a se pronunța cu privire la admisibilitatea acțiunii în anulare formulate împotriva regulamentului în litigiu;
- în subsidiar, anularea ordonanței atacate și trimiterea cauzei spre rejudecare la Tribunal;
- obligarea Parlamentului European și a Consiliului să suporte cheltuielile de judecată efectuate de recurenți;
- obligarea Comisiei Europene și a Regatului Țărilor de Jos să suporte propriile cheltuieli de judecată.

26 Consiliul solicită Curții:

- respingerea recursului;
- obligarea recurenților la plata în solidar a cheltuielilor de judecată.

27 Parlamentul European solicită Curții:

- respingerea recursului;
- obligarea recurenților la plata cheltuielilor de judecată.

28 Comisia solicită Curții respingerea recursului și obligarea recurenților la plata cheltuielilor de judecată.

29 Regatul Țărilor de Jos nu a prezentat un memoriu în răspuns.

Cu privire la recurs

- 30 În susținerea recursului, recurenții invocă patru motive. Primul motiv se întemeiază pe o eroare de drept în interpretarea și în aplicarea articolului 263 al patrulea paragraf TFUE. Motivul este împărțit în două aspecte. Prin intermediul celui de al doilea motiv, recurenții invocă o încălcare de către Tribunal a obligației de motivare. Al treilea motiv se întemeiază pe încălcarea de către Tribunal a articolului 47 din Cartă, precum și a articolelor 6 și 13 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare „CEDO”). În sfârșit, prin intermediul celui de al patrulea motiv, recurenții consideră că Tribunalul a denaturat elemente de probă.

Cu privire la primul motiv

Cu privire la primul aspect al primului motiv

– Argumentele părților

- 31 Prin intermediul primului aspect al primului motiv, recurenții consideră că, prin interpretarea pe care a dat-o noțiunii „acte normative” prevăzută la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE și în special prin faptul că a exclus din domeniul de aplicare al acestei noțiuni actele legislative, cum este regulamentul în litigiu, Tribunalul a săvârșit o eroare de drept.
- 32 Distincția efectuată de Tribunal între actele legislative și actele normative nu ar fi susținută de termenii utilizați în Tratatul FUE, în special în articolele 288 TFUE, 289 TFUE și 290 TFUE. Aceste articole ar distinge între actele legislative și actele fără caracter legislativ. În plus, contrar celor statuate de Tribunal, noțiunea „acte normative” ar include nu numai o parte, ci toate actele cu aplicabilitate generală, astfel încât interpretarea efectuată de Tribunal la punctele 41-48 din ordonanța atacată ar fi eronată.
- 33 Distincția efectuată de Tribunal ar avea drept consecință faptul că numai recomandările și avizele adoptate de Parlamentul European și/sau de Consiliu ar putea fi considerate acte normative, dat fiind că actele legislative ar îngloba regulamentele, directivele și deciziile adoptate de Parlamentul European și de Consiliu, în timp ce actele delegate ar îngloba actele adoptate de Comisie. În schimb, recomandările și avizele nu ar figura printre actele enumerate la articolul 263 primul paragraf TFUE care pot face obiectul unei acțiuni în anulare.
- 34 Dacă autorii Tratatului de la Lisabona ar fi avut intenția să utilizeze termenii „acte normative” la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE pentru a desemna contrariul actelor legislative, ar fi fost utilizată mai degrabă noțiunea „act delegat” în sensul articolului 290 TFUE. Împrejurarea că redactorii tratatului au utilizat termenii „acte normative” ar fi legată de faptul că aceștia aveau în vedere acte diferite de actele legislative sau fără caracter legislativ. Pe de altă parte, actele de executare prevăzute la articolul 291 TFUE nu ar fi acoperite de distincția efectuată de Tribunal.
- 35 În consecință, interpretarea pe care Tribunalul a dat-o termenilor „acte normative”, în opoziție cu termenii „acte legislative”, ar goli de sens calea de atac împotriva actelor normative oferită în condițiile prevăzute la articolul 263 al patrulea paragraf a treia ipoteză TFUE, introdusă de Tratatul de la Lisabona, întrucât obiectivul acestei modificări a fost extinderea condițiilor de admisibilitate a acțiunilor în privința persoanelor fizice și juridice. O astfel de interpretare ar avea ca efect excluderea oricărei acțiuni a unui particular întemeiate pe articolul 263 al patrulea paragraf a treia ipoteză TFUE.
- 36 Interpretarea istorică a termenilor „acte normative” efectuată de Tribunal ar fi de asemenea eronată. Tratatul de la Lisabona, deși menționează la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE – asemenea articolului III-365 alineatul (4) din Proiectul de Tratat de instituire a unei Constituții pentru Europa – actele normative, nu ar utiliza clasificarea actelor juridice prevăzută de acest proiect de tratat, printre care se numără în special noțiunea „regulament european” ca act fără caracter legislativ. În cadrul Tratatului FUE, regulamentele ar putea fi acte legislative sau acte fără caracter legislativ.
- 37 Lipsa unei modificări a articolului 263 al patrulea paragraf TFUE ar demonstra că noțiunea „acte normative” în sensul acestei dispoziții ar fi fost extinsă în sensul că aceasta ar acoperi toate regulamentele, indiferent dacă au sau nu au caracter legislativ. Această interpretare teleologică ar corespunde, în plus, preocupării inițiale atât a autorilor Proiectului de Tratat de instituire a unei Constituții pentru Europa, cât și a celor ai Tratatului de la Lisabona, care doreau să elimine lacunele

care fuseseră identificate cu claritate prin Hotărârea din 25 iulie 2002, Unión de Pequeños Agricultores/Consiliul (C-50/00 P, Rec., p. I-6677), și prin Hotărârea Comisia/Jégo-Quéré, citată anterior.

- 38 Parlamentul European, Consiliul și Comisia se alătură interpretării pe care Tribunalul a dat-o termenilor „acte normative”.
- 39 Parlamentul European susține că, deși este adevărat că ierarhia normelor definită la articolul I-33 din Proiectul de Tratat de instituire a unei Constituții pentru Europa, care face deosebire între actele legislative, pe de o parte, și actele normative, pe de altă parte, nu a fost reținută în Tratatul FUE, articolul 289 alineatul (3) TFUE desemnează cu claritate actele legislative ca fiind cele adoptate în urma procedurii legislative ordinare sau speciale. În plus, articolul 263 TFUE ar deosebi în primul și în al patrulea paragraf „actele legislative” de „actele normative”. Aceste două noțiuni ar trebui să fie conciliate pentru a păstra deplinul efect util al articolului 263 TFUE.
- 40 Instituția menționată susține că critica recurențelor îndreptată împotriva concluziei Tribunalului potrivit căreia nu toate actele cu aplicabilitate generală pot fi considerate acte normative nu este formulată în mod specific, ci reia argumentele deja prezentate în primă instanță. Astfel, argumentele recurențelor referitoare la aceasta ar fi în orice caz inadmisibile.
- 41 În ceea ce privește argumentul recurențelor potrivit căruia interpretarea dată de Tribunal noțiunii „acte normative” ar goli de conținut această noțiune, Parlamentul European, Consiliul și Comisia susțin că aceasta cuprinde categorii variate de acte juridice, printre care figurează în special actele delegate și actele de punere în aplicare cu domeniu de aplicare general adoptate în temeiul articolului 290 TFUE sau al articolului 291 TFUE, acestea din urmă reprezentând marea majoritate a actelor juridice ale Uniunii. Din aceasta ar decurge faptul că argumentul recurențelor potrivit căruia autorii Tratatului FUE ar fi utilizat termenul „delegat” dacă ar fi dorit să facă referire la acte cu domeniu de aplicare general care nu sunt acte legislative ar fi eronat. Comisia adaugă, în plus, că noțiunea „acte normative” ar include actele fără caracter legislativ cu aplicabilitate generală adoptate pe baza unor temeuri juridice speciale, cum sunt articolul 43 alineatul (3) TFUE, articolul 109 TFUE și articolul 215 alineatul (1) TFUE, precum și actele cu aplicabilitate generală adoptate de diferite alte „organe, oficii sau agenții” prevăzute în primul paragraf al articolului 263 TFUE.
- 42 În ceea ce privește geneza articolului 263 al patrulea paragraf TFUE, Parlamentul European consideră că recurenții nu formulează nicio critică specifică în privința ordonanței atacate, astfel încât aceștia solicită Curții să reexamineze argumentele prezentate în primă instanță, ceea ce ar fi însă inadmisibil în cadrul unui recurs. În orice caz, argumentele prezentate în cadrul recursului ar fi neîntemeiate. În această privință, Parlamentul European și Comisia susțin că este evident că Convenția privind viitorul Europei alesese termenii „acte normative” cu intenția de a exclude actele legislative și că autorii Tratatului de la Lisabona au dorit să păstreze, pentru acțiunile judecătorești, aceeași distincție între actele legislative și actele normative.
- 43 În ceea ce privește abordarea teleologică a Tribunalului, Comisia arată că scopul introducerii celei de a treia ipoteze a celui de al patrulea paragraf al articolului 263 TFUE, care constă în extinderea domeniului de aplicare al normelor în materie de calitate procesuală activă, nu ar însemna însă că noțiunea „acte normative” trebuie să se extindă la actele legislative.
- 44 Potrivit Parlamentului European, interpretarea dată de Tribunal noțiunii „acte normative” în sensul articolului 263 al patrulea paragraf TFUE nu este contrară obiectivului urmărit de această dispoziție, care constă în a permite acțiuni directe împotriva actelor fără caracter legislativ cu aplicabilitate generală în condiții mai puțin stricte decât acțiunile formulate în temeiul articolului 230 al patrulea paragraf CE. Permițând persoanelor fizice și juridice să introducă acțiuni directe împotriva actelor normative care le privesc direct și care nu presupun măsuri de executare, articolul 263 TFUE remediază deplin, potrivit Parlamentului European și Consiliului, situația evidențiată în Hotărârile

citare anterior Unión de Pequeños Agricultores/Consiliul și Comisia/Jégo-Quéré. Se poate arăta că, în Hotărârea Comisia/Jégo-Quéré, citată anterior, actul în litigiu era un regulament de punere în aplicare al Comisiei, care trebuia, potrivit analizei efectuate de Tribunal, să fie în mod vădit calificat drept „act normativ” în sensul articolului 263 al patrulea paragraf TFUE. Consiliul arată în plus că, în conformitate cu jurisprudența Tribunalului și a Curții, statelor membre le revine sarcina de a contribui la caracterul complet al sistemului de căi de atac instituit de tratate.

– Aprecierea Curții

- 45 Prin intermediul primului aspect al primului motiv, recurenții reproșează, în esență, Tribunalului că a comis o eroare de drept atunci când a considerat că noțiunea „acte normative”, care figurează la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE, nu include actele legislative în sensul articolului 289 alineatul (3) TFUE, precum regulamentul în litigiu.
- 46 Trebuie reamintit, cu titlu introductiv, că, în conformitate cu o jurisprudență constantă, din articolul 256 alineatul (1) al doilea paragraf TFUE, din articolul 58 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene și din articolul 168 alineatul (1) litera (d) din Regulamentul de procedură al Curții rezultă că un recurs trebuie să indice în mod precis elementele criticate ale hotărârii a cărei anulare se solicită, precum și argumentele de drept care susțin în mod specific această cerere. Nu îndeplinește cerințele de motivare rezultate din aceste dispoziții un recurs care se limitează la a repeta sau a reproduce textual motivele și argumentele care au fost prezentate în fața Tribunalului, inclusiv pe cele întemeiate pe elemente respinse expres de această instanță (a se vedea în special Hotărârea din 6 martie 2003, Interporc/Comisia, C-41/00 P, Rec., p. I-2125, punctele 15 și 16, și Hotărârea din 14 octombrie 2010, Deutsche Telekom/Comisia, C-280/08 P, Rep., p. I-9555, punctul 24 și jurisprudența citată).
- 47 Cu toate acestea, dacă un recurent contestă interpretarea sau aplicarea dreptului Uniunii efectuată de Tribunal, aspectele de drept analizate în primă instanță pot fi rediscutate în cadrul recursului. Într-adevăr, dacă un recurent nu ar putea să se bazeze astfel în recurs pe motive și pe argumente utilizate deja în fața Tribunalului, procedura de recurs ar fi lipsită de o parte din sensul său (Hotărârea din 12 septembrie 2006, Reynolds Tobacco și alții/Comisia, C-131/03 P, Rec., p. I-7795, punctul 51 și jurisprudența citată).
- 48 În speță, trebuie constatat că, prin intermediul primului aspect al primului motiv, recurenții nu urmăresc să obțină o simplă reexaminare a cererii prezentate în fața Tribunalului. Astfel, prin acest prim aspect, recurenții indică în mod clar pasajele ordonanței atacate pe care le consideră afectate de erori de drept, precum și argumentele juridice invocate în susținerea cererii lor, printre care se numără în special cele referitoare la diferitele metode de interpretare utilizate de Tribunal. Prin urmare, contrar celor susținute de Parlamentul European, argumentele prezentate în primă instanță nu sunt doar reiterate, ci sunt în realitate îndreptate împotriva unei părți esențiale a motivării ordonanței atacate și permit, în consecință, Curții să efectueze controlul său.
- 49 Rezultă că primul aspect al primului motiv este admisibil.
- 50 În ceea ce privește temeinicia acestui aspect al primului motiv, trebuie arătat că, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, la interpretarea unei dispoziții de drept al Uniunii trebuie să se țină seama nu numai de termenii acesteia și de obiectivele pe care le urmărește, ci și de contextul său, precum și de ansamblul dispozițiilor dreptului Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 octombrie 1982, Cilfit și alții, 283/81, Rec., p. 3415, punctul 20). Geneza unei dispoziții a dreptului Uniunii poate de asemenea să ofere elemente importante pentru interpretarea acesteia (a se vedea în acest sens Hotărârea din 27 noiembrie 2012, Pringle, C-370/12, punctul 135).

- 51 Astfel, trebuie să se analizeze, pe baza acestor metode de interpretare, dacă Tribunalul a săvârșit o eroare de drept atunci când a constatat, la punctul 56 din ordonanța atacată, că noțiunea „acte normative” în sensul articolului 263 al patrulea paragraf TFUE vizează actele cu aplicabilitate generală cu excepția actelor legislative.
- 52 Articolul 263 primul paragraf TFUE desemnează actele Uniunii care pot face obiectul unei acțiuni în anulare în fața instanței Uniunii, și anume, pe de o parte, actele legislative și, pe de altă parte, astfel cum în mod întemeiat a constatat Tribunalul la punctul 44 din ordonanța atacată, celelalte acte cu forță juridică obligatorie, menite să producă efecte juridice față de terți, acestea putând fi acte individuale sau acte cu aplicabilitate generală. Aceste acte pot, conform articolului 263 al doilea paragraf TFUE, să facă obiectul unei acțiuni pentru motive de neкомпetență, de încălcare a unor norme fundamentale de procedură, de încălcare a tratatului sau a oricărei norme de drept privind aplicarea acestuia sau de abuz de putere.
- 53 În plus, articolul 263 TFUE face o distincție netă între dreptul de a formula o acțiune al instituțiilor Uniunii și al statelor membre, pe de o parte, și cel al persoanelor fizice și juridice, pe de altă parte. Astfel, cel de al doilea paragraf al articolului 263 TFUE conferă instituțiilor Uniunii pe care le enumeră, precum și statelor membre dreptul de a contesta, printr-o acțiune în anulare, legalitatea oricărui act vizat de primul paragraf, fără ca exercitarea acestui drept să fie condiționată de justificarea unui interes de a exercita acțiunea (a se vedea Hotărârea din 5 septembrie 2012, Parlamentul European/Consiliul, C-355/10, punctul 37 și jurisprudența citată). În plus, în conformitate cu al treilea paragraf al acestui articol, instituțiile și comitetul enumerate în cuprinsul său pot sesiza Curtea cu o acțiune în anulare îndreptată împotriva acestor acte cu condiția ca această acțiune să urmărească salvagardarea prerogativelor lor.
- 54 În schimb, în ceea ce privește dreptul la acțiune al persoanelor fizice și juridice, articolul 263 al patrulea paragraf TFUE prevede că „[o]rice persoană fizică sau juridică poate formula, în condițiile prevăzute la primul și al doilea paragraf, o acțiune împotriva actelor al căror destinatar este sau care o privesc direct și individual, precum și împotriva actelor normative care o privesc direct și care nu presupun măsuri de executare”.
- 55 Pe de o parte, trebuie să se constate că primele două ipoteze ale articolului 263 al patrulea paragraf TFUE corespund celor care erau prevăzute, înainte de intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona, de Tratatul CE, la articolul 230 al patrulea paragraf din acest tratat (a se vedea, cu privire la această din urmă dispoziție, Hotărârea Unión de Pequeños Agricultores/Consiliul, citată anterior, punctele 34-37).
- 56 Făcând referire la „acte” în general, ipotezele menționate vizează orice act al Uniunii care produce efecte juridice obligatorii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 11 noiembrie 1981, IBM/Comisia, 60/81, Rec., p. 2639, punctul 9, Hotărârea din 17 iulie 2008, Athinaiki Techniki/Comisia, C-521/06 P, Rep., p. I-5829, punctul 29, Hotărârea din 18 noiembrie 2010, NDSHT/Comisia, C-322/09 P, Rep., p. I-11911, punctul 45, și Hotărârea din 13 octombrie 2011, Deutsche Post/Comisia, C-463/10 P și C-475/10 P, Rep., p. I-9639, punctele 36-38). Noțiunea respectivă include astfel acte cu aplicabilitate generală, de natură legislativă sau de altă natură, și acte individuale. A doua ipoteză a articolului 263 al patrulea paragraf TFUE precizează că, dacă persoana fizică sau juridică ce introduce acțiunea în anulare nu este destinatarul actului atacat, admisibilitatea acțiunii este supusă condiției ca actul atacat să îl privească pe reclamant direct și individual.
- 57 Pe de altă parte, prin Tratatul de la Lisabona a fost adăugată, la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE, o a treia ipoteză, care a simplificat condițiile de admisibilitate a acțiunilor în anulare introduse de persoane fizice și juridice. Astfel, această ipoteză, fără a supune admisibilitatea acțiunilor în anulare introduse de persoanele fizice și juridice condiției referitoare la afectarea individuală, deschide această cale de atac în privința „actelor normative” care nu presupun măsuri de executare și care îl privesc direct pe reclamant.

- 58 În ceea ce privește noțiunea „acte normative” din cuprinsul articolului 263 al patrulea paragraf a treia ipoteză TFUE, reiese că aceasta are un domeniu de aplicare mai limitat decât noțiunea „acte” utilizată la articolul 263 al patrulea paragraf prima și a doua ipoteză TFUE pentru a califica celelalte tipuri de măsuri a căror anulare poate fi solicitată de persoanele fizice și juridice. Această primă noțiune nu poate, după cum în mod întemeiat a statuat Tribunalul la punctul 43 din ordonanța atacată, să vizeze ansamblul actelor cu aplicabilitate generală, ci privește o categorie mai restrânsă de acte de această natură. A recurge la o interpretare contrară ar însemna să fie golită de orice sens distincția operată de a doua și de a treia ipoteză ale celui de al patrulea paragraf al articolului 263 TFUE între termenii „act” și „act normativ”.
- 59 În plus, trebuie arătat că articolul 263 al patrulea paragraf TFUE a preluat în aceiași termeni conținutul articolului III-365 alineatul (4) din Proiectul de Tratat de instituire a unei Constituții pentru Europa. Din lucrările pregătitoare ale acestei din urmă dispoziții rezultă că, deși modificarea articolului 230 al patrulea paragraf CE era destinată să extindă condițiile de admisibilitate a acțiunilor în anulare în privința persoanelor fizice și juridice, condițiile de admisibilitate prevăzute la articolul 230 al patrulea paragraf CE care privesc actele legislative nu trebuiau să fie însă modificate. Astfel, utilizarea termenilor „acte normative” în proiectul de modificare a acestei dispoziții permitea să fie desemnată categoria actelor care puteau pe viitor să facă obiectul unei acțiuni în anulare în condiții mai puțin stricte decât până atunci, menținând totodată „o abordare restrictivă în ceea ce privește acțiunile particularilor formulate împotriva actelor legislative (pentru care condiția «privește direct și individual» rămâne aplicabilă)” (a se vedea în special Secretariatul Convenției Europene, Raportul final al Cercului de discuții cu privire la funcționarea Curții de Justiție din 25 martie 2003, CONV 636/03, punctul 22, și Raportul Prezidiului Convenției din 12 mai 2003, CONV 734/03, p. 20).
- 60 În aceste condiții, este necesar să se considere că modificarea dreptului la acțiune al persoanelor fizice și juridice, prevăzut la articolul 230 al patrulea paragraf CE, avea ca scop să permită acestor persoane introducerea în condiții mai puțin stricte a unor acțiuni în anulare împotriva actelor cu aplicabilitate generală, cu excepția actelor legislative.
- 61 Prin urmare, Tribunalul a concluzionat în mod întemeiat că noțiunea „acte normative” prevăzută la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE nu include actele legislative.
- 62 Primul aspect al primului motiv trebuie, așadar, să fie respins ca nefondat.

Cu privire la al doilea aspect al primului motiv

– Argumentele părților

- 63 Prin intermediul celui de al doilea aspect al primului motiv, recurenții susțin că Tribunalul a săvârșit erori de drept atunci când a examinat dacă erau afectați direct și individual de regulamentul în litigiu.
- 64 În ceea ce privește condiția referitoare la afectarea directă prin actul a cărui anulare este solicitată, recurenții apreciază că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept atunci când a considerat că regulamentul în litigiu îi afectează direct numai pe cei patru reclamânți care sunt activi în punerea pe piața Uniunii Europene a unor produse derivate din focă. La punctul 82 din ordonanța atacată, care privește situația doamnei Aariak, Tribunalul ar fi considerat că regulamentul în litigiu îi afectează direct numai pe reclamânții care sunt activi în introducerea pe piață a altor produse decât produsele derivate din focă despre care se pretinde că fac obiectul excepției în favoarea inuiților. Nu ar avea însă nicio relevanță faptul că produsele pe care doamna Aariak le introduce pe piață intră sau nu intră sub incidența unei excepții pentru ca acest regulament să o poată privi direct. Tribunalul ar fi adăugat astfel un element suplimentar condiției afectării directe.

- 65 În ceea ce privește condiția afectării individuale prin actul a cărui anulare este solicitată, recurenții apreciază că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept atunci când i-a dat o interpretare restrictivă. Or, statele membre ar fi fost încurajate să modifice articolul 230 al patrulea paragraf CE pentru a extinde condițiile de admisibilitate în privința persoanelor fizice și juridice în urma Hotărârilor citate anterior Unión de Pequeños Agricultores/Consiliul și Comisia/Jégo-Quéré. Având în vedere această evoluție, Curtea ar trebui să revadă interpretarea restrictivă a condiției afectării individuale, instituită prin Hotărârea Plaumann/Comisia, citată anterior. În cazul în care Curtea ar aplica criteriul „efectului prejudiciabil substanțial” produs de regulamentul în litigiu asupra intereselor recurenților, astfel cum a propus avocatul general Jacobs la punctul 60 din Concluziile prezentate în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea Unión de Pequeños Agricultores/Consiliul, citată anterior, aceasta ar ajunge la concluzia că acest regulament îi privește individual pe recurenții din prezenta cauză.
- 66 Parlamentul European, Consiliul și Comisia consideră că Tratatul de la Lisabona nu a modificat conținutul condițiilor afectării directe și afectării individuale prin actul a cărui anulare este solicitată. Nu ar exista nicio indicație în acest sens în tratat și în lucrările pregătitoare care să fi făcut necesară o modificare a jurisprudenței existente cu privire la acest aspect. Tribunalul ar fi interpretat aceste condiții la fel ca înainte de intrarea în vigoare a acestui tratat fără a comite o eroare de drept.
- 67 Consiliul consideră în plus că susținerile recurenților referitoare la ce ar trebui să se înțeleagă prin faptul de a fi individual afectat au în practică efectul că orice persoană pe care actul a cărui anulare este solicitată o privește direct ar trebui considerată ca fiind individual privită de acesta. Astfel, distincția efectuată între actele normative și actele legislative și-ar pierde aproape orice relevanță.

– Aprecierea Curții

- 68 Prin intermediul celui de al doilea aspect al primului motiv, recurenții reproșează, în esență, Tribunalului că a comis o eroare de drept atunci când a considerat că nu îndeplineau condițiile prevăzute la articolul 263 al patrulea paragraf a doua ipoteză TFUE pentru a formula o acțiune în anulare întrucât regulamentul în litigiu nu îi privește direct și individual.
- 69 În ceea ce privește condiția afectării individuale prin actul a cărui anulare este solicitată, trebuie arătat că, deși recurenții nu susțin că Tribunalul a aplicat eronat criteriile de apreciere rezultate din jurisprudența constantă a Curții începând de la Hotărârea Plaumann/Comisia, citată anterior, referitoare la această condiție de admisibilitate, aceștia solicită explicit Curții să revadă aceste criterii de apreciere și să le înlocuiască cu criteriul „efectului prejudiciabil substanțial”.
- 70 În această privință, trebuie să se constate că a doua ipoteză a articolului 263 al patrulea paragraf TFUE corespunde, astfel cum s-a constatat la punctul 55 din prezenta hotărâre, celei de la articolul 230 al patrulea paragraf CE. Or, modul de redactare a acestei dispoziții nu a fost modificat. În plus, nu există niciun element care să permită să se considere că autorii Tratatului de la Lisabona intenționau să modifice domeniul de aplicare al condițiilor de admisibilitate deja prevăzute la articolul 230 al patrulea paragraf CE. Pe de altă parte, din lucrările pregătitoare referitoare la articolul III-365 alineatul (4) din Proiectul Tratatului de instituire a unei Constituții pentru Europa reiese că domeniul de aplicare al acestor condiții nu ar trebui modificat (a se vedea în special Secretariatul Convenției Europene, Raportul final al Cercului de discuții cu privire la funcționarea Curții de Justiție din 25 martie 2003, CONV 636/03, punctul 23).
- 71 În aceste condiții, este necesar să se considere că conținutul condiției afectării individuale prin actul a cărui anulare este solicitată, astfel cum a fost interpretată de Curte în jurisprudența sa constantă începând de la Hotărârea Plaumann/Comisia, citată anterior, nu a fost modificat de Tratatul de la Lisabona. Trebuie, așadar, să se constate că Tribunalul nu a săvârșit nicio eroare de drept prin aplicarea criteriilor de apreciere prevăzute de această jurisprudență.

- 72 Potrivit jurisprudenței menționate, persoanele fizice sau juridice nu îndeplinesc condiția referitoare la afectarea individuală decât dacă actul atacat le aduce atingere în temeiul anumitor calități care le sunt specifice sau al unei situații de fapt care le caracterizează în raport cu orice altă persoană și, prin urmare, le individualizează într-un mod analog cu destinatarul (a se vedea Hotărârea Plaumann/Comisia, citată anterior, Hotărârea din 29 aprilie 2004, Italia/Comisia, C-298/00 P, Rec., p. I-4087, punctul 36, și Hotărârea din 9 iunie 2011, Comitato „Venezia vuole vivere”/Comisia, C-71/09 P, C-73/09 P și C-76/09 P, Rep., p. I-4727, punctul 52).
- 73 În speță, este cert că Tribunalul s-a limitat, la punctele 88-93 din ordonanța atacată, la a examina dacă regulamentul în litigiu îi privea individual pe patru dintre reclamanți, în sensul articolului 263 al patrulea paragraf TFUE, întrucât, în orice caz, pe ceilalți reclamanți regulamentul menționat nu îi privea direct în sensul aceleiași dispoziții. Cu toate acestea, trebuie să se constate că niciunul dintre recurenți nu este individualizat de regulamentul în litigiu într-un mod analog destinatarului în sensul jurisprudenței constante începând cu Hotărârea Plaumann/Comisia, citată anterior. Astfel, interdicția introducerii pe piață a produselor derivate din focă prevăzută de regulamentul în litigiu este formulată în termeni generali și se aplică fără deosebire oricărui operator economic care intră în domeniul de aplicare al acestuia.
- 74 În aceste condiții, nu este necesar să se examineze dacă Tribunalul a săvârșit o eroare de drept atunci când a considerat că regulamentul în litigiu îi privește direct numai pe reclamanții care sunt activi în domeniul transformării și/sau al comercializării produselor derivate din focă provenite de la vânători și de la trapeuri care sunt sau nu sunt inuiți, dat fiind că o eventuală eroare de drept în această privință nu ar influența soluționarea litigiului și nu ar afecta dispozitivul ordonanței atacate.
- 75 Astfel, din chiar modul de redactare a articolului 263 al patrulea paragraf TFUE, precum și dintr-o jurisprudență constantă reiese că nu este admisibilă cererea unei persoane fizice sau juridice de anulare a unui act care nu este nici un act al cărui destinatar este, nici un act normativ decât dacă un astfel de act o privește nu numai direct, ci și individual (a se vedea, în privința articolului 230 CE, Hotărârea din 30 martie 2004, Rothley și alții/Parlamentul European, C-167/02 P, Rec., p. I-3149, punctul 25, precum și jurisprudența citată).
- 76 Astfel, întrucât condițiile afectării directe și afectării individuale prin actul a cărui anulare este solicitată sunt cumulative, consecința faptului că una dintre ele nu este îndeplinită de reclamant este că acțiunea în anulare pe care a introdus-o împotriva acestui act trebuie să fie considerată inadmisibilă.
- 77 Având în vedere ceea ce precedă, se impune ca cel de al doilea aspect al primului motiv să fie respins ca nefondat și, în consecință, primul motiv în ansamblul său.

Cu privire la al doilea motiv

Argumentele părților

- 78 Prin intermediul celui de al doilea motiv, recurenții susțin că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept prin faptul că nu a răspuns în mod specific și explicit la argumentele prezentate la punctele 53-57 din observațiile lor referitoare la excepțiile de inadmisibilitate, potrivit cărora numai o interpretare largă a articolului 263 al patrulea paragraf TFUE ar fi conformă articolului 47 din Cartă și articolelor 6 și 13 din CEDO.
- 79 În plus, constatarea efectuată la punctul 51 din ordonanța atacată, potrivit căreia condițiile de introducere a unei acțiuni împotriva unui regulament „sunt expres prevăzute” la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE, ar fi în contradicție cu necesitatea unei interpretări literale, istorice și

teleologice a acestei dispoziții. Întrucât Tribunalul a efectuat o interpretare atât de aprofundată a articolului 263 al patrulea paragraf TFUE, acesta nu putea respinge argumentele recurențelor declarând numai că condițiile dreptului de a formula acțiunea sunt „expres prevăzute”.

- 80 Potrivit Parlamentului European, Consiliului și Comisiei, Tribunalul a răspuns suficient la argumentele reclamanților. Tribunalul nu ar fi fost obligat să formuleze observații distincte cu privire la articolele 6 și 13 din CEDO, dat fiind că aceste articole și articolul 47 din Cartă ar avea un sens și un conținut identice. Parlamentul European adaugă că Tribunalul nu era obligat să răspundă detaliat la afirmațiile reclamanților, în măsura în care acesta ar fi respins deja pentru alte motive, la punctele precedente din ordonanța atacată, interpretarea articolului 263 al patrulea paragraf TFUE propusă de reclamanți. Consiliul susține în plus că, chiar dacă Tribunalul nu a examinat în detaliu articolul 47 din Cartă, obligația de motivare a fost respectată prin trimiterea făcută la jurisprudența Curții înseși, din care ar reieși că instanța Uniunii nu poate face abstracție de condițiile prevăzute la articolul 263 TFUE.

Aprecierea Curții

- 81 Nu se contestă că Tribunalul a răspuns, la punctul 51 din ordonanța atacată, la argumentația reclamanților referitoare la dreptul fundamental la o protecție jurisdicțională efectivă, care figurează la punctele 53-57 din observațiile pe care aceștia le-au prezentat cu privire la excepția de inadmisibilitate ridicată de Parlamentul European și de Consiliu. Tribunalul a statuat, întemeindu-se pe jurisprudența Curții, că instanța Uniunii nu poate, fără a-și depăși competențele, să interpreteze condițiile în care un particular poate formula o acțiune împotriva unui regulament într-un mod care să conducă la înlăturarea acestor condiții, expres prevăzute de tratat, nici chiar în lumina principiului protecției jurisdicționale efective.
- 82 Conform jurisprudenței constante a Curții, Tribunalul nu era obligat să realizeze o motivare care să urmeze în mod exhaustiv toate argumentele prezentate de părțile în litigiu. Potrivit acestei jurisprudențe, motivarea Tribunalului poate fi implicită, cu condiția ca aceasta să permită persoanelor interesate să cunoască motivele pentru care au fost luate măsurile în cauză, iar instanței competente să dispună de elemente suficiente pentru a exercita controlul (a se vedea Hotărârea din 16 iulie 2009, *Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland/Comisia*, C-385/07 P, Rep., p. I-6155, punctul 114 și jurisprudența citată).
- 83 În aceste condiții, împrejurarea că, la punctul 51 din ordonanța atacată, Tribunalul nu menționează explicit articolele 6 și 13 din CEDO, invocate de reclamanți, și nu abordează explicit toate detaliile argumentației lor nu poate fi considerată o încălcare a obligației de motivare.
- 84 Soluția este aceeași în privința faptului că Tribunalul a concluzionat, la același punct, că nu poate înlătura condițiile referitoare la introducerea unei acțiuni împotriva unui regulament care „sunt expres prevăzute” la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE, chiar dacă a efectuat o interpretare literală, istorică și teleologică a acestei dispoziții. Astfel, Tribunalul s-a pronunțat cu privire la domeniul de aplicare al noțiunii „acte normative” prevăzute la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE recurgând la o interpretare clasică potrivit metodelor de interpretare recunoscute de dreptul Uniunii. Un asemenea mod de a proceda nu are incidență asupra faptului că noțiunea menționată reprezintă o condiție de admisibilitate expres prevăzută la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE pe care acțiunile în anulare ale persoanelor fizice și juridice trebuie să o îndeplinească și nu este de natură să facă motivarea Tribunalului contradictorie.
- 85 Reiese din cele de mai sus că al doilea motiv al recursului nu este fondat.

Cu privire la al treilea motiv

Argumentele părților

- 86 Prin intermediul celui de al treilea motiv, recurenții susțin că interpretarea reținută de Tribunal a articolului 263 al patrulea paragraf TFUE încalcă articolul 47 din Cartă, precum și articolele 6 și 13 din CEDO. În Hotărârea din 3 mai 2002, *Jégo-Quéré/Comisia* (T-177/01, Rec., p. II-2365), Tribunalul ar fi constatat că nu se putea considera că interpretarea restrictivă de către instanța Uniunii a condițiilor de admisibilitate a acțiunilor directe garanta persoanelor fizice și juridice dreptul la o cale de atac efectivă care să le permită să conteste legalitatea actelor cu aplicabilitate generală care afectează direct situația lor juridică.
- 87 Interpretarea articolului 263 al patrulea paragraf TFUE în ordonanța atacată ar constitui chiar un regres în raport cu situația care exista înainte de intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona. Înainte de intrarea în vigoare a acestui tratat, instanțele Uniunii ar fi aplicat un criteriu material pentru a determina calitatea procesuală activă a persoanelor fizice și juridice în acțiunile în anulare, în timp ce, după intrarea sa în vigoare, s-ar aplica un criteriu pur formal.
- 88 Parlamentul European, Consiliul și Comisia consideră că recurenții se bucură de o protecție jurisdicțională efectivă dat fiind că aceștia dispun de un drept la acțiune împotriva Regulamentului nr. 737/2010, care ar fi actul de punere în aplicare al regulamentului în litigiu și pe care l-ar fi contestat în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 25 aprilie 2013, *Inuit Tapiriit Kanatami și alții/Comisia* (T-526/10), care le permite să invoce aceleași argumente de fond ca acelea pe care le-au invocat în fața Tribunalului în prezenta cauză. În plus, făcând referire la explicațiile legate de articolul 47 din Cartă, Consiliul și Comisia susțin că acest articol nu ar avea ca obiect modificarea sistemului de control jurisdicțional prevăzut de tratate, în special a normelor privind admisibilitatea acțiunilor directe.

Aprecierea Curții

- 89 Prin intermediul celui de al treilea motiv, recurenții invocă, în esență, faptul că interpretarea reținută de Tribunal a articolului 263 al patrulea paragraf TFUE încalcă articolul 47 din Cartă întrucât permite persoanelor fizice și juridice să introducă o acțiune în anulare împotriva actelor legislative ale Uniunii numai în ipoteza în care aceste acte le privesc direct și individual în sensul articolului 263 al patrulea paragraf TFUE.
- 90 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că controlul jurisdicțional al respectării ordinii juridice a Uniunii este asigurat, astfel cum rezultă din cuprinsul articolului 19 alineatul (1) TUE, de Curte și de instanțele statelor membre (a se vedea în acest sens *Avizul* 1/09 din 8 martie 2011, Rep., p. I-1137, punctul 66).
- 91 În plus, Uniunea este o uniune de drept în care actele instituțiilor sale sunt supuse controlului conformității, în special cu tratatele, cu principiile generale de drept și cu drepturile fundamentale (a se vedea în acest sens Hotărârea din 29 iunie 2010, *E și F, C-550/09*, Rep., p. I-6213, punctul 44).
- 92 În acest scop, Tratatul FUE a instituit, prin articolele 263 și 277, pe de o parte, și prin articolul 267, pe de altă parte, un sistem complet de căi de atac și de proceduri menite să asigure controlul legalității actelor Uniunii, pe care l-a încredințat instanței Uniunii (a se vedea Hotărârea din 23 aprilie 1986, *Les Verts/Parlamentul European*, 294/83, Rec., p. 1339, punctul 23, Hotărârea *Unión de Pequeños Agricultores/Consiliul*, citată anterior, punctul 40, Hotărârea *Reynolds Tobacco și alții/Comisia*, citată anterior, punctul 80, și Hotărârea din 12 iulie 2012, *Association Kokopelli, C-59/11*, punctul 34).

- 93 Astfel, persoanele fizice și juridice care nu pot, din cauza condițiilor de admisibilitate prevăzute la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE, să atace direct actele Uniunii cu aplicabilitate generală sunt protejate împotriva aplicării în privința lor a unor asemenea acte. Atunci când punerea în aplicare a unor asemenea acte revine instituțiilor Uniunii, aceste persoane pot să introducă o acțiune directă la instanța Uniunii împotriva actelor de punere în aplicare în condițiile prevăzute la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE și să invoce, în temeiul articolului 277 TFUE, în susținerea acestei acțiuni, nelegalitatea actului general în cauză. Atunci când această punere în aplicare revine statelor membre, persoanele menționate pot să invoce nevaliditatea actului în cauză al Uniunii la instanțele naționale și să le determine pe acestea să sesizeze Curtea, în temeiul articolului 267 TFUE, pe calea întrebărilor preliminare (a se vedea în acest sens Hotărârea *Les Verts*/Parlamentul European, citată anterior, punctul 23).
- 94 În acest sens, trebuie precizat că justițiabilii au, în cadrul unei proceduri naționale, dreptul de a contesta în justiție legalitatea oricărei decizii sau a oricărui act național referitor la aplicarea în privința lor a unui act cu aplicabilitate generală al Uniunii invocând nevaliditatea acestuia din urmă (a se vedea în acest sens Hotărârile citate anterior *Unión de Pequeños Agricultores*/Consiliul, punctul 42, și *E și F*, punctul 45).
- 95 În consecință, trimiterea preliminară în aprecierea validității constituie, la fel ca acțiunea în anulare, o modalitate de control al legalității actelor Uniunii (a se vedea Hotărârea din 21 februarie 1991, *Zuckerfabrik Süderdithmarschen și Zuckerfabrik Soest*, C-143/88 și C-92/89, Rec., p. I-415, punctul 18, și Hotărârea din 6 decembrie 2005, *ABNA și alții*, C-453/03, C-11/04, C-12/04 și C-194/04, Rec., p. I-10423, punctul 103).
- 96 În această privință, trebuie amintit că, atunci când o instanță națională apreciază că unul sau mai multe motive de nevaliditate a unui act al Uniunii prezentate de părți sau, dacă este cazul, invocate din oficiu sunt întemeiate, aceasta trebuie să suspende judecarea cauzei și să sesizeze Curtea cu o procedură de trimitere preliminară în aprecierea validității, aceasta din urmă fiind singura competentă să constate nevaliditatea unui act al Uniunii (Hotărârea din 10 ianuarie 2006, *IATA și ELFAA*, C-344/04, Rec., p. I-403, punctele 27 și 30, precum și jurisprudența citată).
- 97 Având în vedere protecția conferită prin intermediul articolului 47 din Cartă, trebuie arătat că acest articol nu are ca obiect modificarea sistemului de control jurisdicțional prevăzut de tratate, în special a normelor referitoare la admisibilitatea acțiunilor introduse direct în fața instanței Uniunii Europene, astfel cum rezultă și din explicațiile referitoare la respectivul articol 47, care trebuie luate în considerare, conform articolului 6 alineatul (1) al treilea paragraf TUE și articolului 52 alineatul (7) din Cartă, în vederea interpretării acesteia (a se vedea Hotărârea din 22 ianuarie 2013, *Sky Österreich*, C-283/11, punctul 42, și Hotărârea din 18 iulie 2013, *Alemo-Herron și alții*, C-426/11, punctul 32).
- 98 Astfel, condițiile de admisibilitate prevăzute la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE trebuie să fie interpretate în lumina dreptului fundamental la o protecție jurisdicțională efectivă, fără a se ajunge însă la înlăturarea condițiilor expres prevăzute de tratatul menționat (a se vedea în acest sens Hotărârile citate anterior *Unión de Pequeños Agricultores*/Consiliul, punctul 44, și *Comisia/Jégo-Quéré*, punctul 36).
- 99 În ceea ce privește rolul instanțelor naționale, menționat la punctul 90 din prezenta hotărâre, trebuie amintit că instanțele naționale îndeplinesc în colaborare cu Curtea funcția care le este atribuită în comun în scopul de a garanta respectarea legalității în aplicarea și în interpretarea tratatelor (Avizul 1/09, citat anterior, punctul 69).
- 100 Statelor membre le revine, așadar, obligația de a prevedea un sistem de căi de atac și de proceduri care să permită asigurarea respectării dreptului fundamental la o protecție jurisdicțională efectivă (Hotărârile citate anterior *Unión de Pequeños Agricultores*/Consiliul, punctul 41, și *Comisia/Jégo-Quéré*, punctul 31).

- 101 Această obligație a statelor membre a fost reafirmată la articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE, potrivit căruia acestea „stabilesc căile de atac necesare pentru a asigura o protecție jurisdicțională efectivă în domeniile reglementate de dreptul Uniunii”.
- 102 În această privință, revine, în lipsa unei reglementări a Uniunii în materie, ordinii juridice interne a fiecărui stat membru atribuția de a desemna, cu respectarea cerințelor care decurg din cuprinsul punctelor 100 și 101 din prezenta hotărâre, precum și din principiile efectivității și echivalenței, instanțele competente și de a prevedea modalitățile procedurale aplicabile acțiunilor destinate să asigure protecția drepturilor conferite justițiabililor de dreptul Uniunii (a se vedea în acest sens în special Hotărârea din 15 aprilie 2008, Impact, C-268/06, Rep., p. I-2483, punctul 44 și jurisprudența citată, Hotărârea din 26 ianuarie 2010, Transportes Urbanos y Servicios Generales, C-118/08, Rep., p. I-635, punctul 31, și Hotărârea din 18 martie 2010, Alassini și alții, C-317/08-C-320/08, Rep., p. I-2213, punctele 47 și 61).
- 103 În ceea ce privește căile de atac pe care trebuie să le prevadă statele membre, deși Tratatul FUE a instituit un anumit număr de acțiuni directe care pot fi exercitate, dacă este cazul, de persoane fizice și juridice în fața instanței Uniunii, nici Tratatul FUE, nici articolul 19 TUE nu au intenționat să creeze în fața instanțelor naționale alte căi procesuale pentru apărarea dreptului Uniunii decât cele care sunt stabilite în dreptul național (Hotărârea din 13 martie 2007, Unibet, C-432/05, Rep., p. I-2271, punctul 40).
- 104 Situația ar fi diferită numai dacă ar rezulta din structura ordinii juridice naționale respective că nu există nicio cale de atac care să permită, fie și numai pe cale incidentală, asigurarea respectării drepturilor pe care justițiabilii le au în temeiul dreptului Uniunii sau dacă singura cale prin care justițiabilii ar avea acces la o instanță ar fi să fie obligați să încalce legea (a se vedea în acest sens Hotărârea Unibet, citată anterior, punctele 41 și 64 și jurisprudența citată).
- 105 În ceea ce privește argumentul recurențelor potrivit căruia interpretarea pe care Tribunalul a dat-o noțiunii „acte normative”, prevăzută la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE, ar conduce la un deficit în protecția jurisdicțională și ar fi incompatibilă cu articolul 47 din Cartă întrucât ar avea drept consecință faptul că orice act legislativ ar fi practic exceptat de la controlul jurisdicțional, trebuie să se constate că protecția conferită prin articolul 47 din Cartă nu impune ca un justițiabil să poată, în mod necondiționat, să formuleze o acțiune în anulare direct în fața instanței Uniunii împotriva actelor legislative ale Uniunii.
- 106 În sfârșit, nici acest drept fundamental, nici articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE nu impun ca un justițiabil să poată introduce acțiuni în anulare împotriva unor asemenea acte, cu titlu principal, la instanțele naționale.
- 107 În aceste condiții, al treilea motiv trebuie respins ca nefondat.

Cu privire la al patrulea motiv

Argumentele părților

- 108 Prin intermediul celui de al patrulea motiv, recurenții invocă o denaturare a elementelor de probă. În această privință, aceștia invocă faptul că, în mai multe rânduri, Tribunalul a denaturat argumentele lor referitoare la măsura în care actele legislative intră în noțiunea „acte normative” prevăzută la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE. În special, Tribunalul ar fi confundat argumentele lor cu cele ale Parlamentului European și ale Consiliului. Prin urmare, concluzia la care a ajuns Tribunalul ar fi afectată de mai multe erori vădite de apreciere, astfel încât Curtea ar trebui să anuleze ordonanța atacată, cel puțin partea consacrată interpretării noțiunii „acte normative”, și ar trebui să examineze ea însăși argumentele recurenților în această privință.

- 109 Parlamentul European apreciază că motivul este vădit inadmisibil. În realitate, recurenții ar urmări să obțină o reexaminare a argumentelor invocate în primă instanță. În orice caz, acest motiv ar fi nefondat dat fiind că Tribunalul nu ar fi interpretat greșit argumentele reclamanților. În plus, recurenții nu ar fi demonstrat că preținsele erori ar fi avut consecințe asupra constatării Tribunalului potrivit căreia regulamentul în litigiu nu este un „act normativ” în sensul articolului 263 TFUE.
- 110 Consiliul și Comisia consideră că acest motiv trebuie să fie respins având în vedere că recurenții nu menționează elemente de fapt sau de probă care ar fi fost denaturate de Tribunal.

Aprecierea Curții

- 111 Prin intermediul celui de al patrulea motiv, recurenții invocă, în esență, denaturarea unora dintre elementele lor de probă prezentate în fața Tribunalului și urmăresc astfel să repună în discuție concluzia Tribunalului potrivit căreia noțiunea „acte normative” în sensul articolului 263 al patrulea paragraf TFUE nu include actele legislative.
- 112 În speță trebuie să se constate însă că, astfel cum reiese din cuprinsul punctului 61 din prezenta hotărâre, Tribunalul a statuat în mod întemeiat că această noțiune „acte normative” nu include actele legislative. Astfel, chiar dacă Tribunalul ar fi denaturat anumite argumente ale recurenților, o astfel de denaturare nu ar afecta dispozitivul ordonanței atacate și nu poate, așadar, să conducă la anularea acestei ordonanțe.
- 113 În aceste condiții, al patrulea motiv trebuie să fie respins.
- 114 Rezultă din tot ceea ce precedă că, întrucât niciunul dintre motivele invocate de recurenți nu a fost primit, recursul trebuie să fie respins în întregime.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 115 Potrivit articolului 184 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, atunci când recursul nu este fondat, Curtea se pronunță asupra cheltuielilor de judecată.
- 116 Potrivit articolului 138 alineatul (1) din același regulament, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din acesta, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. În cazul în care un intervenient în primă instanță, care nu a formulat el însuși recurs, participă la procedura în fața Curții, aceasta poate să decidă, în temeiul articolului 184 alineatul (4), ca el să suporte propriile cheltuieli de judecată. Conform articolului 140 alineatul (1) din regulamentul menționat, de asemenea aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din același regulament, statele membre și instituțiile care au intervenit în litigiu suportă propriile cheltuieli de judecată.
- 117 Întrucât Parlamentul European și Consiliul au cerut obligarea recurenților, iar aceștia au căzut în pretenții cu privire la motivele lor, se impune ca recurenții să fie obligați să suporte, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, și pe cele efectuate de Parlamentul European și de Consiliu, aferente recursului.
- 118 Comisia, în calitate de intervenient în fața Tribunalului, suportă propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) declară și hotărăște:

1) Respinge recursul.

- 2) **Obligă Inuit Tapiriit Kanatami, Nattivak Hunters and Trappers Association, Pangnirtung Hunters' and Trappers' Association, pe domnii Jaypootie Moesesie, Allen Kooneeliusie, Toomasie Newkingnak și David Kuptana, pe doamna Karliin Aariak, Canadian Seal Marketing Group, Ta Ma Su Seal Products Inc., Fur Institute of Canada, NuTan Furs Inc., GC Rieber Skinn AS, Inuit Circumpolar Council Greenland (ICC-Greenland), pe domnul Johannes Egede și Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK) să suporte, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, și pe cele efectuate de Parlamentul European și de Consiliul Uniunii Europene.**
- 3) **Comisia Europeană suportă propriile cheltuieli de judecată.**

Semnături